

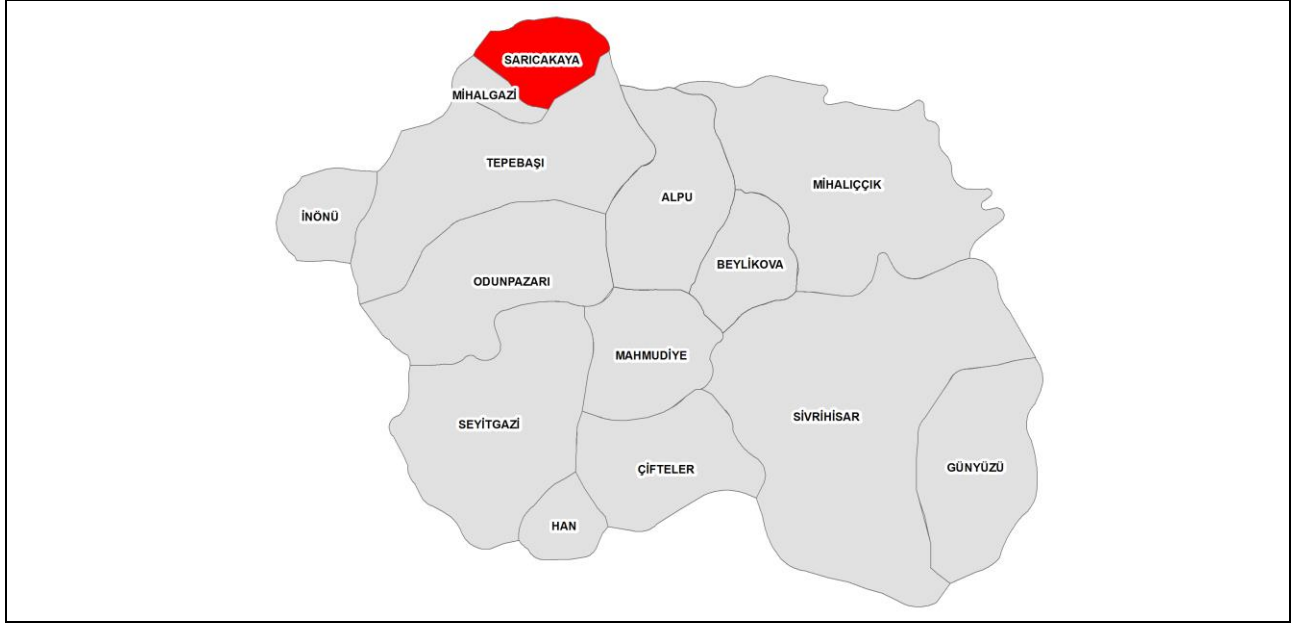
SARICAKAYA

Aralık 2012

İçindekiler

1. GENEL GÖRÜNÜM	3
1.1. Coğrafya ve İklim	3
1.2. İdari Yapı	4
1.3. Tarih	5
1.4. Nüfus	5
1.5. Sosyal Yapı	7
1.5.1. Eğitim	7
1.5.2. Sağlık	8
2. EKONOMİK GÖRÜNÜM	8
2.1. Genel	8
2.2. Tarım	9
2.3. Sanayi	10
2.4. Çevre	10
2.5. Turizm	11
3. İLÇE GÖRÜŞLERİ	11
3.1. İlçedeki Potansiyellerle İlgili İlçenin Görüşleri	11
3.2. İlçeye Özgü İhtiyaçlar ve Sorunlar	12
3.3. İlçede Yürütülmekte Olan ya da Yapılması Hedeflenen ve/veya Düşünülen Projeler	12
Yürütülen	12
Düşünülen	13
3.4. İlçenin Hedefleri	13
3.5. Bölge ve Ülke Kalkınması için Gelişme Alanları Hakkında İlçe Görüşleri	13
İlçe	13
Türkiye	14
4. BEBKA PROJE ÇALIŞMALARI	14
5. KAYNAKLAR	14

1. GENEL GÖRÜNÜM

1.1. Coğrafya ve İklim

Sarıcakaya, Eskişehir'in kuzeyinde yer almaktadır. Yüzölçümü açısından, Eskişehir ilinin sekizinci büyük ilçesidir.

Yüzölçümü (km²)

	Eskişehir	Sarıcakaya	İlçenin İl Yüzölçümü İçindeki Oranı (%)
Alan (göl dahil)	13902,03	374,72	2,69
Alan (göl hariç)	13841,82	374,72	2,70

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

İlçede mikro klima hakimdir. Doğal bitki örtüsü; nemli orman, kuru orman alanları ile maki (sürekli yeşil görünen ağaçlık-çalılık) ve psödomaki (maki benzeri çalılık) alanlarından oluşmaktadır. Sündiken Dağları ile Bolu Dağları'nın arasında kalan ilçenin bazı yerlerinde rakım 50m.'ye kadar indiği görülmektedir.

Marmara bölgesi ile Akdeniz bölgesinin karışımı iklim özelliklerinin ilçeye hakim olduğu söylenebilir. Yazlar sıcak ve kurak (ancak Akdeniz Bölgesindeki kadar sıcak ve kurak değil),

İlkbahar, sonbahar ve kış ayları da ılık ve yağışlı geçer. Özgün iklim koşulları, Sarıcakaya'nın bitki örtüsüne ve ürün çeşitliliğine yansımıştır.

1.2. İdari Yapı

Sarıcakaya ilçesinin 8 köyü ve 1 beldesi ve toplamda 2 belediyesi bulunmaktadır. İlçeye bağlı belde Laçın'dır. Köyler ise İğdir, Kapukaya, Beyköy, Düzköy, Mayıslar, Dağküplü, Beyyayla ve Güneyköy'dür.

İlçe merkezinde Sarıkaya, Yeni Mahalle, Camii Kebir, Bilal Habeş, ve Fatih Mahallesi olmak üzere beş tane muhtarlık bulunmaktadır. Laçın Beldesine bağlı olan iki muhtarlık vardır. Bunlar: Zafer Mahallesi ve Sakarya Mahallesi'dir.

1.3. Tarih

Eskişehir çevresinde yapılan araştırmalar; bölgede Paleolitik (Eskitaş) döneminde yerleşmeler olduğunu ortaya çıkarmıştır. Hitit ve Firigler döneminde de bölgede yerleşim olduğuna dair izler vardır. Daha sonra bölgede, sırasıyla Lidya (M.Ö: 676-546), Pers (M.Ö:546-331), Helenler (M.Ö.:331-281), Galetler (M.Ö.:280-189) ve Roma İmparatorluğu (M.Ö.: 189-395) dönemleri yaşanmıştır. Romalılar devrinde adı "Linde" olan Sarıcakaya ilçesi, küçük bir yerleşim yeri olarak kurulmuştur. Sarıcakaya'nın kuzeyinde yer alan bölgede o dönemden kalan su yollarına rastlanmaktadır. Sarıcakaya Roma, Bizans ve Selçuklu hâkimiyetine geçmiştir.

Osmanlılar'ın Söğüt ve civarına yerleşmeleri ile beraber "Kınık", "Bayındır", "Beydilli" ve "Burnaklar" gibi aşiretler de bu bölgelere yerleşmişler. Sarıcakaya'da yerleşimin 1600'lü yıllardan sonra vadiden şimdiki bulunduğu yere doğru kaydığı tahmin edilmektedir. Ne zaman kurulduğu kesin olarak bilinmemekle birlikte Sarılar ve Baraklar aşiretlerinin bugünkü Sarıkaya ve Camikebir Mahallelerinin bulunduğu mevkilerde kurulup daha sonra bunların birleşmesiyle oluştuğu sanılan Sarıcakaya (Burnaklar Köyü) Tanzimattan önce İzmit Sancağının Göynük Kazasına bağlı iken, daha sonra 1884 yılında Söğüt'e bağlanmıştır.

Sarıcakaya 1957'de ilçe olarak Eskişehir iline bağlanmıştır. Cumhuriyet döneminde de Eskişehir'in 1925 yılında vilayet statüsüne kavuşmasının ardından. 17 Nisan 1957 tarih ve 7033 sayılı kanunla adı değiştirilen Sarıcakaya (Eski adı Burnaklar) 1 Nisan 1958 yılında Eskişehir'e bağlı bir ilçe merkezi olmuştur.

1.4. Nüfus

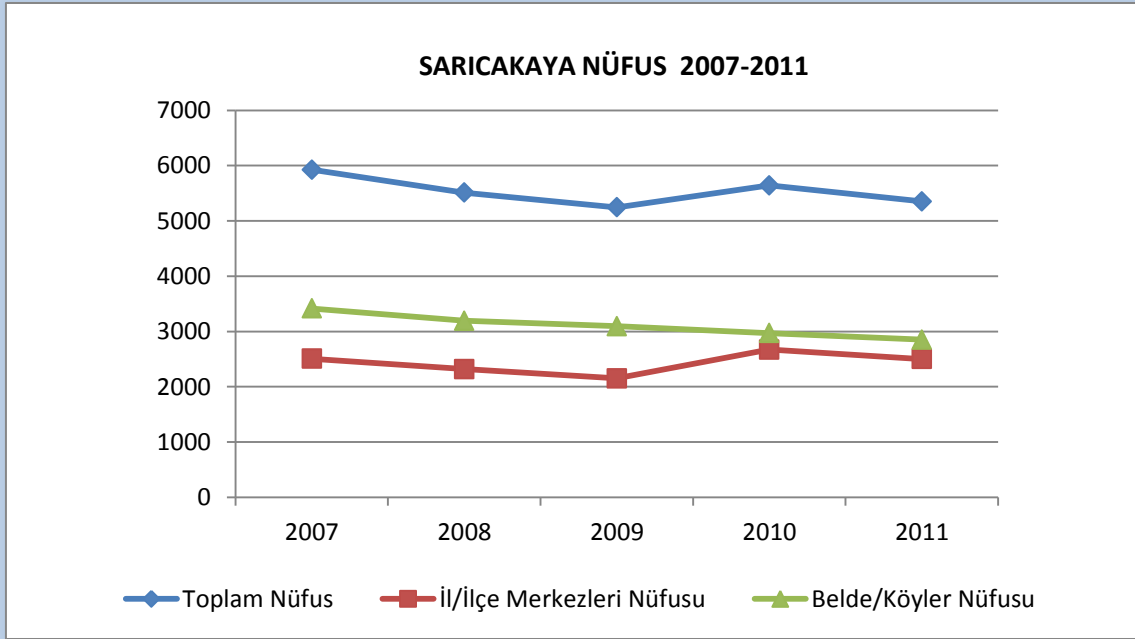
Sarıcakaya'da 2011 yılı sonu itibarıyla 5 353 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %51,26'sını kadın nüfus oluşturmaktadır. Yıllar itibarıyla incelendiğinde, toplam nüfusun dalgalı bir seyir izlediği, köy ve belde nüfusunun ise genel olarak azalma eğiliminde olduğu görülmektedir. İlçe merkez

nüfusu da toplam nüfus gibi yıllara göre değişkenlik göstermektedir. Sarıcakaya ilçesinin ortanca nüfusu 43,8'dir ve bu rakamla ilçe, Eskişehir ilinin en yaşlı 4. ilçesi konumundadır.

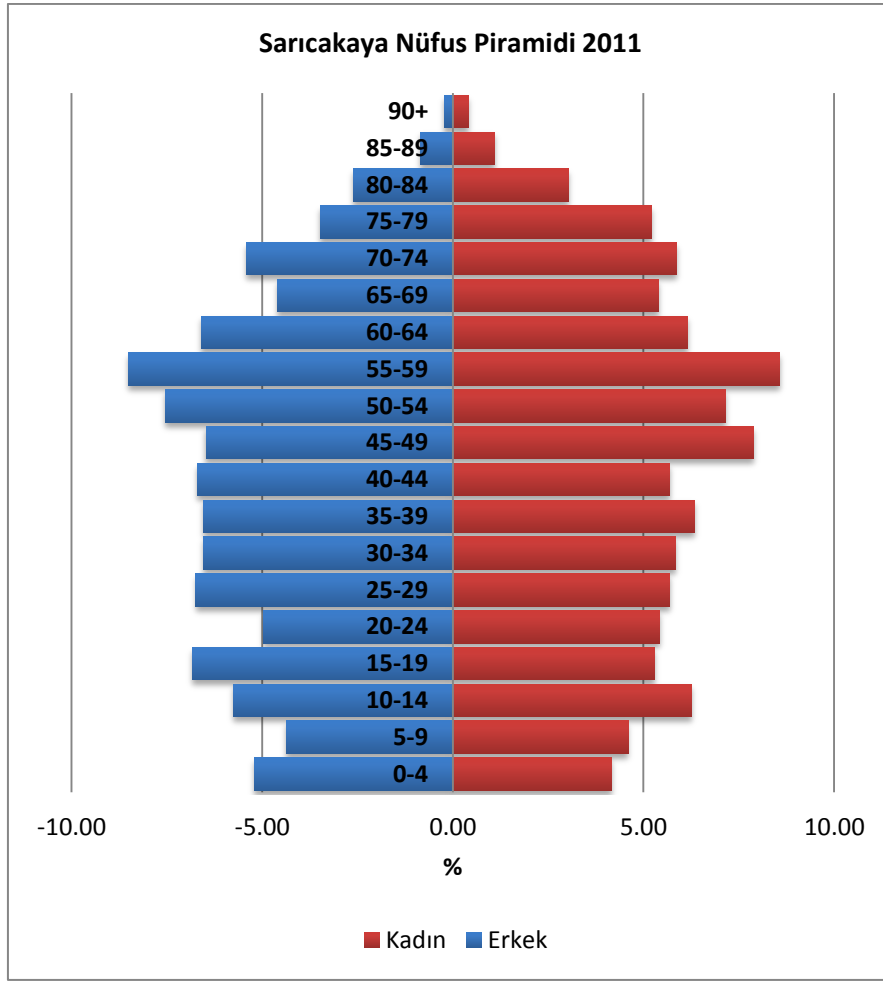
TABLO 1- SARICAKAYA NÜFUSU 2007-2011

	Toplam nüfus	İl/ilçe merkezleri nüfusu	Belde/köyler nüfusu
2007	5 924	2 508	3 416
2008	5 511	2 318	3 193
2009	5 245	2 150	3 095
2010	5 642	2 672	2 970
2011	5 353	2 501	2 852

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi)

GRAFİK 1- SARICAKAYA NÜFUS 2007-2011

1.5. Sosyal Yapı

1.5.1. Eğitim

İlçede okuryazarlık oranlarına bakıldığında kadın ve erkek okuryazarlık oranlarında dikkat çekici bir farklılık bulunmaktadır.

Okuryazarlık Oranları 2011

Okuryazarlık Oranları 2011

	(%)
Okuryazarlık Oranı	91.90
Kadın Okuryazarlık Oranı	96.72
Erkek Okuryazarlık Oranı	87.34

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS

İlçedeki eğitime yönelik istatistikler aşağıdadır:

Okul/Kurum Sayısı	10
Derslik Sayısı	42
Öğrenci Sayısı	675
Öğretmen Sayısı	68

Kaynak : Milli Eğitim Müdürlüğü (<http://saricakaya.meb.gov.tr/>) Erişim tarihi: 06.06.2013

Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı

İlköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	18
Ortaöğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	13
Mesleki ve teknik eğitimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	0

Kaynak : Milli Eğitim Müdürlüğü (<http://saricakaya.meb.gov.tr/>) Erişim tarihi: 06.06.2013

1.5.2. Sağlık

YIL	2007	2008	2009	2010
Doğurganlık hızı	35.23	46.64	31.09	12.47
Ölüm hızı			8.01	7.62
Yeni doğan (Neonatal) (0-28 gün) ölüm hızı (1000 canlı doğum)	20.4	0	0	26.3
Yeni doğan dönemi sonrası (postneonatal) (29-365 gün aralığı) ölüm hızı (1000 canlı doğum)	0	0	27.8	0
Beş yaş altı ölüm hızı (1000 canlı doğum)			4.2	3.48

Kaynak: Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü

Toplam hekim sayısı					(kadrolu çalışan personel için):personel şube ; (özel ve bağımsız olarak çalışan personel için) ağız ve diş sağlığı şube + eczacılık şube + özel tanı şube; (üniversite hastaneleri ve özel hastaneler için)yataklı tedavi şubelerinden alınan personel cetvellerinin toplamıdır
Uzman hekim sayısı	0	0	0	0	
Asistan hekim sayısı	0	0	0	0	
Pratisyen hekim sayısı	6	6	5	4	
Diş hekimi sayısı	1	0	0	1	
Hemşire sayısı	2	1	2	3	
Ebe sayısı	6	2	2	4	
Sağlık memuru sayısı	0	0	0	0	
Eczacı sayısı	1	1	1	2	

Kaynak: Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü

2. EKONOMİK GÖRÜNÜM

2.1. Genel

İlçe sanayii yönünden zayıftır. Ancak; küçük çaplı kaportacı, oto boyacısı, motor tamircisi, traktör kabin imalathanesi, oto elektrikçisi, demir doğrama atölyesi İlçemize hizmet vermektedir. Bunun yanı sıra ev ekonomisine yönelik konservecilik ve yöresel el sanatları faaliyetleri yapılmaktadır.

İlçemizde temel ekonomik faaliyet sebzeçiliktir.

Bölge halkının %80'ni çiftçilik ile geçimini sağlamaktadır. İşletmeye elverişli 38.305 dekar arazi mevcut olup, bunun sadece 24.645 dekarı işletilmektedir.

2.2. Tarım

Sakarya vadisinin sulu tarıma elverişli oluşu, iklimin ise mikroklima özelliğini taşıması sebebiyle sebze üretimi yaygındır. Meyvecilik ise ikinci derecede yaygındır. İlçemiz çevresinde geçmiş yıllarda pamuk, susam, çeltik üretilmekle beraber günümüzde üretimi son derece azalmıştır. Bunların yerine hybrid domates, kavun, patlıcan, biber, çilek ve diğer sebzeler üretilmeye başlanmıştır.

Meyve türlerinden ise kayısı, nar, incir ve antep fıstığı üretiminde artış vardır.

Buralarda elde edilen ürünler başta Eskişehir, Ankara, İstanbul illeri olmak üzere iç piyasada tüketime sunulmaktadır.

İlçe için ipekböcekçiliği de önemli bir gelir kaynağını teşkil etmektedir. İpekböceği destekleme alımlarının yüksek olması durumunda ülke üretiminin onda biri bu bölgede üretilebilir.

Halen 4 köy ve merkez ilçede ipek böcekçiliği yapılmaktadır. (Mayıslar, İğdir, Kapukaya, Beyyayla) üretim miktarı 2005 yılı için 2.578 Kg. olmuştur. Bölgemizde yetiştirilen ürünleri kısaca özetlersek; yılda 11660 ton domates, 820 ton biber, 2400 ton patlıcan, 6.000 ton salatalık, 1360 ton taze soğan, 150 ton ıspanak, 4500 ton civarında kıvırcık ve marul, 250 ton çilek, 2500 ton kavun yetiştirilir.

Hayvan besiciliği yapmak üzere mısır, yonca, fiğ türünden bitkilerde yetiştirilmektedir. Yörede hayvan varlığı yok denecek kadar azalmıştır. Tabii çayır ve meraların çok azalması, yemlik bitkilerin yetiştirilebilmesi için tarla ayrılmaması ve ayrıca erozyon önleme projesi çerçevesinde ormanlık fidan dikiminin yapılması hayvancılığı etkilemektedir.

Ev ekonomisine yardımcı olması için az miktarda beslenen sığırlar İlçe Tarım Müdürlüğü önderliğinde suni tohumlama çalışmaları sonucu kültür melezi haline getirilmiştir. İlçede 1463 adet büyükbaş, 5393 adet küçükbaş olmak üzere toplam 6856 adet hayvan varlığı mevcuttur.

Ayrıca son yıllarda ilçe ve köylerinde tavuk besiciliği hızla yayılmış, yapılan tam teşekkülü, modern tavuk çiftliklerinde yetiştirilen hayvanlar iç piyasada tüketime sunulmaktadır.

İlçenin etrafının yeşillik olması ve yılın hemen hemen bütün aylarında bu özelliğini korumasından dolayı halkımız arasında arıcılık da hızla yayılmış ve şu an dış piyasa ile rekabet edebilecek kalitede marka olması da muhtemel kaliteli bal da üretilmektedir.

İlçe ekonomisine katkıda bulunmak üzere Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıf bünyesinde 20 aileye 10 koyun 1 adet koç projesi olarak 220 hayvan dağıtımı, 10 aileye 2 şer adet besi sığırcılığı projesi kapsamında 20 adet sığır verilmiştir.

İlçede ve ilçemize bağlı olan köylerde tarımsal faaliyetlerin önemli bir kısmı da kapalı sera olarak yapılmaktadır.

Seçilmiş Tarım Ürünlerinin Üretimi

Sebzeler 2011

Ürün adı	Üretim (ton)*
Domates (Sofralık)	12 018
Hıyar (Sofralık)	6 990
Patlıcan	4 180
Hıyar (Turşuluk)	3 760
Marul (Kıvırcık)	3 033

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Sebze üretimine, örtüaltı üretimi de dahildir (açıkta sebze+örtüaltı)

*En çok üretimi yapılan ilk 6 ürün alınmıştır.

Meyveler 2011

Ürün adı	Toplu meyveliklerin alanı(dekar)	Üretim(ton)*
Üzüm (Sofralık-Çekirdekli)	3 601	990
Zeytin (Sofralık)	1 180	158
Erik	40	83
Dut	30	59
Nar	1 136	58
Kayısı	60	55

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

*En çok üretimi yapılan ilk 6 ürün alınmıştır.

Tahıl ve Ot

Tahıl ve Ot	Üretim (ton)
Mısır (Silajlık)	1 075
Arpa (Diğer)	422
Yonca (Yeşil Ot)	160
Fig (Yeşil Ot)	125
Mısır (Dane)	80

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

*En çok üretimi yapılan ilk 6 ürün alınmıştır.

Büyükbaş Hayvancılık 2011

Hayvan Adı	Yetişkin	Genç-Yavru	Toplam	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Sığır (Kültür)	680	74	754	502	2000.38
Sığır(Melez)	624	60	684	470	1224.61
Sığır(Yerli)	52	10	62	26	35.85

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Küçükbaş Hayvancılık 2011

Hayvan Adı	Yetişkin	Genç-Yavru	Toplam	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Koyun (Yerli)	6 181	445	6 626	1 770	127.429
Keçi(Kıl)	1 352	688	2 040	230	21.89
Keçi(Tiftik)	149	61	210	28	0.832
Koyun(Merinos)	269	71	340	58	2.449

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Kümes Hayvancılığı

Hayvan Adı	Mevcut sayı
Et Tavuğu	270 000
Yumurta Tavuğu	121
Hindi	39
Kaz	35
Ördek	33

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Arıcılık 2011

Arıcılık köy sayısı	Yeni kovan sayısı	Eski kovan sayısı	Toplam kovan	Bal üretimi (ton)	Balmumu üretimi (ton)
9	1,380	8	1,388	18.124	0.465

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

İpekböcekçiliği 2011

İlçe Adı	Hayvan Adı	Köy sayısı	Hane sayısı	Açılan kutu sayısı	Yaş koza
Sarıcakaya	İpekböcekçiliği	5	49	148.5	4.083

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

2.3.Maden

İlçemizin en önemli madenleri krom ve mermerdir. Krom madeni Dağköplü-Laçın arasındaki dağlık alanda bulunmaktadır. Krom yatakları bir süre işletildikten sonra ekonomik olmadığı gerekçesiyle terkedilmiştir.

İlçemizde mermer yönünden de oldukça zengindir. Yaylada bulunan yataklar işletilmekte, elde edilen mermer Eskişehir, Bilecik ve Afyon'a gönderilmektedir.

Bunların dışında ayrıca linyit, manyezit, wolfram, bakır, altın gibi madenlerin yörede bulunduğu bilinmekle birlikte hiçbiri işletilmemektedir.

İlçede Laçın Beldesi sınırlarında doğal mineraller bakımından son derece zengin olan maden suyu çıkmakta olup, yıllardır işletilememektedir.

2.3. Turizm

İlçede 1830 yılından kalma Sarıcakaya Camii ve 1860 yılından kalma Sarıkaya Camii bulunmaktadır. Ayrıca Türk Dönemi'ne ait Sakarılıca Kaplıca Hamamı bulunmaktadır.

Laçın Maden Suyu (Sarıcakaya): Sarıcakaya İlçe Merkezi'nin 13.km. doğusunda Laçın Beldesi'nde bulunan maden suyu ilk başlarda şişelenerek bir süre üretim ve pazarlaması yapılmışsa da işin devamlılığı sağlanamamış, ancak son dönemde özel bir şirket tarafından yeni tesis kurularak, geniş bir reklam kampanyası ile satışa sunulmuştur.

3. İLÇE GÖRÜŞLERİ

3.1. İlçedeki Potansiyellerle İlgili İlçenin Görüşleri

1. Ankara-İstanbul yoluna alternatif bir güzergâh ilçeden geçecek şekilde belirlenebilir ve bu durum ilçenin kalkınmasında önemli bir rol oynayabilir.
2. İlçedeki termal kaynakların değerlendirilmesi, ilçe ekonomisine hem turizm hem de tarım açısından değer katacaktır.
3. İlçe kış turizmi, mağara turizmi ve su sporları açısından yüksek potansiyele sahip olup, bu alanların değerlendirilmesi ilçe ekonomisine katkı sağlayacaktır.
4. İlçenin mikro klima iklimi sebze meyve yetiştiriciliği için müsait olup, sezonda birkaç mahsul alma imkânı vardır.
5. İlçede yer alan arazilerin organik tarım için uygun olmaları ilçenin organik tarım potansiyelini arttırmaktadır.
6. İlçede yenilenebilir enerji potansiyeli yüksektir.

3.2. İlçeye Özgü İhtiyaçlar ve Sorunlar

1. İlçede yer alan tarım arazilerinin az ve parçalı olması ilçe tarımı açısından önemli bir dezavantaj teşkil etmekte olup tarım arazilerinin toplulaştırılması önemli bir ihtiyaçtır.
2. İlçede mevcut yolların yetersizliği ve çok virajlı olması nedeniyle ulaşım çok zor gerçekleşmektedir.
3. İlçedeki ulaşım sorunu aynı zamanda yatırımcıların gelmemesi nedeniyle sanayinin gelişmemesinin sebeplerinden birisini oluşturmaktadır.
4. İlçede ortaöğretim kurumu çeşitliliği ve yüksekokul bulunmamakta olup, bu durum ilçedeki genç nüfusun ve ailelerinin eğitim için merkeze gitmelerine neden olmaktadır.
5. İlçede yeterli sayıda ve aynı zamanda yerleşik öğretmen bulunmaması eğitim kalitesini önemli ölçüde etkilemektedir.
6. İlçede hizmet sektörü ve sosyal hayat çok zayıf olup, bu durum ilçenin cazibesini azaltmaktadır.
7. İlçede yer alan tarımsal uygulamaların pazarlanması ve ticarete dönüştürülmesi yetersiz kalmaktadır.

3.3. İlçede Yürütülmekte Olan ya da Yapılması Hedeflenen ve/veya Düşünülen Projeler

Yürütülen

1. İlçede tarımla uğraşan halkın yararlanabilmesi için bir seracılık projesi gerçekleştirilmiştir.
2. İlçede yaşayan halkın refah düzeyini artırmak için bir altyapısı projesi uygulanmakta olup bu proje ile su ve kanalizasyon altyapısı modernize edilmektedir.
3. İlçenin tarım potansiyelini değerlendirmek için bir adet sulama projesi uygulanmaktadır.
4. İlçede üretilen tarım ürünlerinin daha etkin değerlendirilebilmesi için bir soğuk hava deposu ve bir paketleme tesisi kurulmaktadır.
5. İlçede eğitim altyapısını güçlendirmek için bir anaokul kurulmuştur. Ayrıca bir kız öğrenci yurdu kurulmaktadır.

Düşünülen

1. İlçedeki turizm gelirlerini artırmaya dönük yeni termal yatırımların, su sporları tesisinin ve hobi bahçelerinin kurulmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

2. İlçede tarımla ilgili ana ve yan sektörlerin (örn. paketlenme, salça, turşu, konserve, meyve suyu ve reçel üretim tesisleri, fide üretim tesisi vb.) ve tarımda kapalı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ilçe ekonomisini ve tarımını güçlendirecektir.
3. İlçeyi merkeze bağlayan yolların iyileştirilmesi gerekmektedir.

3.4. İlçenin Hedefleri

1. Ulaşım ve yol probleminin çözülmesi,
2. Tarım ve tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi ve markalaşma,
3. Turizm potansiyelinin açığa çıkarılması ve etkin kullanılması,
4. Eğitim ve sağlık olanaklarının artırılması,

3.5. Bölge ve Ülke Kalkınması için Gelişme Alanları Hakkında İlçe Görüşleri

İlçe

1. İlçe için en önemli gelişme alanlarının ulaşım ve kırsal kalkınma olacağı belirtilmektedir.
2. Ulaşım ve kırsal kalkınmayı takip eden gelişme alanı ise, turizmin teşvik edilmesidir.
3. Sağlık ve Sosyal Politikalara ilişkin sorunların çözülmesi ilçenin diğer önemli görülen gelişme alanlarıdır.
4. Beşeri kaynakların güçlendirilmesi ve sanayi ise ilçenin önemli gelişme alanlarından birisidir.

Türkiye

1. İlçede yapılan görüşmeler sonucunda ortaya çıkan sonuçlara göre, ilçenin Türkiye için öngördüğü gelişme alanlarının başında mekânsal yapının etkinleştirilmesi gelmektedir.
2. Mekansal yapının etkinleştirilmesini takip eden gelişme alanları ise ar-ge ve yenilikçilik faaliyetlerinin artırılması ile sanayi politikasının güçlendirilmesidir.
3. Ulaşım ile makroekonomik politikalarının istikrarlı bir yönetim içinde yürütülmesi ilçenin geliştirdiği Türkiye vizyonu için oldukça önemlidir.
4. Beşeri kaynakların kullanımı ve girişimcilik ülke için önemli görülen diğer gelişme eksenleridir.

4. KAYNAKLAR

1. Sarıcakaya Kaymakamlığı: www.saricakaya.gov.tr
2. Sarıcakaya Belediyesi: www.saricakaya.bel.tr
3. Sarıcakaya Kaymakamlığı, Sarıcakaya Belediyesi, Sarıcakaya Milli Eğitim Müdürlüğü, Sarıcakaya İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ve bazı köy muhtarları ile 10.09.2012 tarihinde yapılan görüşmeler.

